

ZAKON O PRISPEVKIH ZA SOCIALNO VARNOST
(neuradno prečiščeno besedilo – NUPB)
/ZPSV/

Uradni list RS, št.:

- § 05/96 (31.01.1996),
- § 18/96-ZDavP (02.04.1996),
- § 34/96 (29.06.1996),
- § 87/97 (29.12.1997),
- § 03/98 (17.01.1998),
- § 106/99 (23.12.1999),
- § 81/00 (15.09.2000),
- § 97/01 (04.12.2001).

Datum veljavnosti NUPB: od 19.12.2001 naprej

Datum uporabe NUPB: od 01.01.2002 naprej

I. UVODNA DOLOČBA

1. člen

S tem zakonom se določa obračunavanje in plačevanje ter stopnje prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, porodniško varstvo in za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: prispevki za socialno varnost) v skladu z zakoni, na podlagi katerih so prispevki uvedeni ter določa osnova za obračunavanje in plačevanje prispevkov za zaposlovanje.

S tem zakonom se določa tudi osnova za obračunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost od drugih prejemkov iz delovnega razmerja.

II. OBRAČUNAVANJE IN PLAČEVANJE PRISPEVKOV

2. člen

Prispevke za socialno varnost plačujejo zaposleni, zavarovanci, delodajalci, Republika Slovenija, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in drugi zavezanci (v nadaljnjem besedilu: zavezanci) skladno z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99 in 72/00), z zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 9/92, 13/93, 9/96, 29/98 in 6/99), z zakonom o družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 65/93, 71/94, 73/95 in 26/99) in z zakonom o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 5/91, 17/91 – popr., 12/92, 71/93, 2/94 – popr., 38/94 in 69/98) – v nadaljnjem besedilu: zakoni).

3. člen

Zavezanci plačujejo prispevke za socialno varnost iz bruto plače in iz bruto nadomestil plače za čas odsotnosti z dela v skladu s predpisi o delovnih razmerjih, če ni z zakoni drugače določeno.

Zavezanci, ki so v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji in so bili poslani na delo v tujino, plačujejo prispevke za socialno varnost od plače za enaka dela v Republiki Sloveniji, če ni z mednarodnimi pogodbami drugače določeno.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena in ne glede na to, če je z zakoni drugače določeno, plačujejo zavezanci prispevke za socialno varnost tudi od vseh drugih prejemkov iz delovnega razmerja, vključno s stimulacijami in bonitetami ter povračili stroškov v zvezi z delom, izplačanih v denarju, bonih ali v naravi, razen od odpravnin, izplačanih zaradi prenehanja delovnega razmerja iz operativnih razlogov po predpisih o delovnih razmerjih in od premij prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, od katerih se po drugem odstavku 368. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ne plačujejo prispevki za socialno varnost.

Prispevki za socialno varnost iz prejšnjega odstavka se obračunavajo in plačujejo iz bruto prejemkov.

Ne glede na prejšnji odstavek se prispevki za socialno varnost obračunavajo in plačujejo:

– pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v delu, ki presegajo s predpisom vlade določen znesek teh prejemkov, ki se v skladu z zakonom o dohodnini ne všttevajo v osnovo za davek od osebnih prejemkov;

– od stimulacij in bonitet, od osnove, ugotovljene v skladu z zakonom o dohodnini;

– pri regresih za letni dopust, v delu, ki presega 70% poprečne plače predpreteklega meseca zaposlenih v Republiki Sloveniji; če se izplačilo regresa opravi v dveh ali več delih, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela regresa ugotovi celotna višina regresa in izvrši obračun prispevkov ter poračun plačanih prispevkov od posameznih delov regresa za letni dopust.

Zavezanci po tem členu so tudi osebe iz petega odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki plačujejo prispevke za socialno varnost iz prejetih plačil, razen če ni z zakoni drugače določeno.

Zavezanci iz prejšnjih odstavkov tega člena, za katere ni s predpisi določeno, da prispevke za socialno varnost za njih obračunajo in plačajo delodajalci, plačujejo prispevke za socialno varnost do 15. v mesecu za pretekli mesec.“

Prispevke za socialno varnost po tem členu obračunavajo delodajalci - izplačevalci plač ob dvigu sredstev za izplačilo plač, plačujejo pa jih v šestih dneh po izplačilu plač, vendar najpozneje do prvega naslednjega izplačila plač.

(Ta (prvotno četrti) odstavek 3. člena je prenehal veljati 31. 12. 1997 – glej 231. člena ZDavP–18/96)

4. člen

Zavezanci, ki nimajo plač, plačujejo prispevek za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje od zavarovalne ali druge osnove, določene v skladu s predpisi o obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju, če z zakoni ni drugače določeno.

Zavezanci iz prejšnjega odstavka plačujejo prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevek za porodniško varstvo in prispevek za zaposlovanje od osnove, od katere plačujejo prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Prispevke za socialno varnost po prvem in drugem odstavku tega člena plačujejo zavezanci do 15. dne v mesecu za pretekli mesec.

5. člen

Zavezanci-kmetje, člani kmečkih gospodarstev in druge osebe, ki v Republiki Sloveniji samostojno opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic, plačujejo prispevek za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje od

zavarovalne osnove, določene v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in sicer do 15. dne v mesecu za pretekli mesec.

Zavezanci iz prejšnjega odstavka plačujejo prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje in za porodniško varstvo od osnove, od katere plačujejo prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in iz bruto nadomestil v skladu s predpisi o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Prispevke iz prvega in drugega odstavka tega člena plačujejo za družinske člane zavezanci, ki so zavezani za plačevanje davka od dohodka iz kmetijstva.

Zavezanci iz prvega odstavka tega člena, ki plačujejo prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje od katastrskega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč, plačujejo prispevek za zdravstveno zavarovanje v rokih in na način, določen s posebnim zakonom za plačevanje davka od dohodka iz kmetijstva.

Če zavezanec iz prvega odstavka tega člena ne plača prispevkov za socialno varnost v roku, določenem z zakoni, odmeri davčni organ prispevke za socialno varnost z odločbo.

6. člen

Delodajalci plačujejo prispevke za socialno varnost od bruto plač in od bruto nadomestil plač za čas odsotnosti z dela v skladu s predpisi o delovnih razmerjih, ki bremenijo delodajalce, če z zakoni ni drugače določeno.

Ne glede na prejšnji odstavek in ne glede na to, če je z zakoni drugače določeno, plačujejo delodajalci prispevke za socialno varnost od drugih bruto prejemkov iz delovnega razmerja od osnov, določenih v tretjem, četrtem in petem odstavku 3. člena tega zakona.

Zavezanci za prispevke delodajalcev iz prvega odstavka tega člena so tudi zavezanci iz 4. člena tega zakona in izplačevalci plačil za delo po petem odstavku 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, razen zavarovancev iz 5. člena tega zakona.

Prispevki za socialno varnost iz prvega odstavka tega člena se obračunavajo ob dvigu sredstev za izplačilo plač, plačujejo pa se v šestih dneh po izplačilu plač, vendar najpozneje do prvega naslednjega izplačila plač.

(ta (prvotno) tretji odstavek 6. člena je prenehal veljati 31.12.1997 – glej 231. člena ZDavP–18/96)

Prispevke za socialno varnost iz tretjega odstavka tega člena plačujejo zavezanci do 15. dne v mesecu za pretekli mesec.

Ne glede na to, če je z zakoni drugače določeno, se za delodajalca po tem zakonu šteje tudi pravna oseba, katero bremenijo nadomestila plač iz prvega odstavka tega člena (Republika Slovenija, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in Jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije).

7. člen

Prispevki za socialno varnost delodajalcev in zavezancev iz 4. člena tega zakona in prispevki delodajalcev za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje se všttevajo med odhodke pred ugotovitvijo dobička.

7.a člen

Ne glede na določbe zakonov se v izračun osnov za pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja za primer nezaposlenosti in nadomestila za čas porodniškega dopusta štejejo tudi drugi prejemki iz delovnega razmerja, od katerih se po tem zakonu plačujejo prispevki za socialno varnost.

(7.a člen se je prenehal uporabljati s 01.01.2000 – glej 455. člen ZPIZ-1-106/99 - in je bil kasneje črtan na podlagi ZPSV-C-81/00).

III. STOPNJE PRISPEVKOV

1. Prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje

8. člen

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje plačujejo:

– zavarovanci po stopnji	15,50%
– delodajalci po stopnji	8,85%

9. člen

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za ožji obseg pravic plačujejo:

– zavarovanci po stopnji	13,33%
– delodajalci po stopnji	8,85%

(črtan – ZPSV-C – 81/00)

10. člen

Prispevek za zavarovalno dobo, ki se šteje s povečanjem, plačujejo delodajalci po stopnjah:

– za povečanje od 12 na 14 mesecev po stopnji	4,20%
– za povečanje od 12 na 15 mesecev po stopnji	6,25%
– za povečanje od 12 na 16 mesecev po stopnji	8,40%
– za povečanje od 12 na 17 mesecev po stopnji	10,55%
– za povečanje od 12 na 18 mesecev po stopnji	12,60%

2. Prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje

11. člen

Prispevek za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela plačujejo:

1. za vse pravice	
– zavarovanci iz 1.,2.,3.,4.,5.,6. in 8. točke prvega odstavka 15. člena	

zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (v nadaljnjem besedilu: ZZZ) po stopnji	6,36%
--	-------

– delodajalci za zavarovance iz 1.,2., in 3. točke prvega odstavka
15. člena in zavarovanci iz 4.,5., 6. in 8. točke prvega odstavka 15. člena

ZZZ po stopnji 6,56%

1.a za vse pravice ne glede na določbo prve alineje 2. točke 48. člena ZZZ

– zavarovanci iz 9. točke prvega odstavka

15. člena ZZZ po stopnji 6,36%

– Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje za zavarovance

iz 9. točke prvega odstavka 15. člena ZZZ po stopnji 6,56%.

2. za pravice do zdravstvenih storitev, povračila potnih stroškov, pogrebno in posmrtnino

– Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za zavarovance iz 10. točke prvega odstavka 15. člena, Republika Slovenija za zavarovance iz 15., 16. in 19. točke prvega odstavka 15. člena in zavarovanci iz 20. točke prvega

odstavka 15. člena ZZZ po stopnji 5,96%

3. za zdravstvene storitve in povračila potnih stroškov

– zavarovanci iz 7. in 11. točke prvega odstavka

15. člena ZZZ po stopnji 5,21%

3a. za zdravstvene storitve in povračila potnih stroškov

kmetije, pri katerih je osnova katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih zemljišč, po 18,78%

4. za nadomestila, pogrebno in posmrtnino

– zavarovanci iz 7. točke prvega odstavka

5. člena ZZZ po stopnji 1,15%

12. člen

Prispevke za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni plačujejo:

1. za vse pravice

– delodajalci za zavarovance iz 1.,2.,3. točke prvega odstavka 15. člena, zavarovanci iz 5., 6., 8. točke prvega odstavka 15. člena ter zavarovanci iz

7. točke prvega odstavka 15. člena ZZZ, ki so pokojninsko in

invalidsko zavarovani, po stopnji, 0,53%

2. za pravice do zdravstvenih storitev, povračila potnih stroškov ter pogrebno in posmrtnino

– Republika Slovenija za zavarovance iz 19. točke

prvega odstavka 15. člena ZZZ po stopnji 0,18%

3. Prispevki za porodniško varstvo

13. člen

Prispevek za porodniško varstvo plačujejo:

– zavarovanci iz prve in druge alineje 1. točke

48. člena ZZZ in zavarovanci iz 9. točke prvega odstavka

15. člena ZZZ po stopnji 0,10%

– delodajalci po stopnji 0,10%

– zavarovanci iz 4. točke 48. člena ZZZ po stopnji 0,20%

4. Prispevki za zaposlovanje

14. člen

Prispevek za zaposlovanje plačujejo:

– zavarovanci po stopnji 0,14%

– delodajalci po stopnji 0,06%

IV. SKUPNE DOLOČBE

15. člen

Glede obračunavanja, odmere in plačevanja prispevkov za socialno varnost, zamudnih obresti, prisilne izterjave, zastaranja, poročstva in drugih vprašanj postopka se uporabljajo določbe tega zakona, zakona o davčnem postopku in zakonov.

Postopki odpisov, delnih odpisov, odlogov ter obročnega odplačevanja prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi 228. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se začnejo na podlagi vlog, vloženih na Skupščino Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije po 1. 1. 2000. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije obravnava vloge ne glede na čas nastanka dolga.

16. člen

Delodajalci so dolžni dostaviti davčnemu organu obračun prispevkov za socialno varnost, zasebniki pa tudi plačilne liste za pri njih zaposlene, najkasneje na dan izplačila plač oziroma nadomestil plač. Vsebinsko obračuna prispevkov za

socialno varnost predpiše minister, pristojen za finance.

Zavezanci iz 4. člena tega zakona so dolžni dostaviti obračun prispevkov za socialno varnost davčnemu organu najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec.

~~Delodajalci so dolžni od 1. januarja 2003 dalje dostavljati davčnemu organu obračun prispevkov za socialno varnost po tem zakonu po zavarovancih. Obračun prispevkov za socialno varnost po tem odstavku predpiše minister, pristojen za finance, najkasneje do 31. decembra 2001.~~

~~(ta odstavek je črtan – ZPSV-D – 97/01)~~

17. člen

Nadzor nad obračunavanjem in plačevanjem prispevkov po tem zakonu opravlja davčni organ v skladu s posebnimi predpisi.

17.a člen

Ne glede na določbo prve alineje 222. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju so zavezanci za plačilo prispevkov zavarovancev za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje tudi zavarovanci iz 22. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

17.b člen

Ne glede na to, če je z zakoni in tem zakonom drugače določeno, se od bruto nadomestil za čas odsotnosti z dela, ki bremenijo Republiko Slovenijo (nadomestilo za čas porodniškega dopusta), Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (nadomestila iz invalidskega zavarovanja), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (nadomestilo med začasno zadržanostjo z dela po 28. členu ZZZ) v letu 2000 ne plačujejo prispevki delodajalca za socialno varnost iz prvega odstavka 6. člena tega zakona.

Od bruto nadomestila za čas brezposelnosti se v letu 2000 ne plačujejo prispevki delodajalca za socialno varnost iz prvega odstavka 6. člena tega zakona, razen prispevka delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.“

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

18. člen

Z denarno kaznijo od 100.000 do 6.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek fizična oseba, z denarno kaznijo od 1.000.000 do 18.000.000 tolarjev pa se kaznuje pravna oseba:

– če ne obračuna ali ne plača v roku prispevkov za socialno varnost od osnove in na način, kot je določeno v 3., 4. in 6. členu tega zakona in, če nepravilno obračuna in plača prispevke za socialno varnost (3., 4. in 6. člen);

– če ne dostavi ali če ne dostavi v roku davčnemu organu obračuna prispevkov za socialno varnost oziroma plačilne liste za zaposlene (16. člen).

Z denarno kaznijo od 200.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekrške iz prve alineje prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe.

19. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati zakon o prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo in zaposlovanje (Uradni list RS, št. 48/90, 14/92, 9/92, 10/93, 43/93, 57/93, 64/94), odlok o stopnjah prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (Uradni list RS, št. 7/93), odlok o stopnjah prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje (Uradni list RS, št. 16/94) in odlok o stopnji prispevka za porodniško varstvo (Uradni list RS, št. 16/94).

20. člen

Ta zakon začne veljati 1. februarja 1996.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-C, Uradni list RS, št. 81/00):

16. člen

Od 1. januarja 2001 dalje plačujejo delodajalci prispevek za zavarovalno dobo, ki se šteje s povečanjem, po 10. členu zakona samo za zavarovance iz četrtega odstavka 430. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

17. člen

Postopki nadzora pravilnosti obračunavanja in plačevanja prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, začeti pred uveljavitvijo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99 in 72/00) se dokončajo po predpisih, ki so veljali pred njegovo uveljavitvijo.

18. člen

S 1. januarjem 2001 se preneha uporabljati tretji odstavek 216. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99 in 72/00).